

Prædiken til 2. søndag efter trinitatis

Luk. 14,16-24

I dag vil jeg prøve at gøre som lignelsen selv: nemlig forblive i det konkrete og i det, som billederne taler om. For hvad kunne det så være billeder på? Ja, det vil opstå i vores sind, ganske stille og af sig selv. Den overførte betydning, som vi kalder det, opstår nemlig i små bidder og på forskellige måder i os, når vi hører en lignelse.

Lignelsen her siger noget af det mest basale i vores kristne tro: nemlig, at der er ikke noget menneske noget som helst sted, som Gud ikke har øje for. Lignelsen er dybsindig. Den ser ud som en enkel fortælling, - men den graver dybt.

Den graver dybt på ned i alle de skel, som vi sætter mellem os. Mere end vi aner, tager den fat lige dér, hvor vi synes, at "sådan er det jo" og "det skal vi vel ikke ændre på". Nemlig vores måder at opdele hinanden på efter forskelle, - i stedet for at se os som et fællesskab.

Vi gør det over alt i verden, men det bliver det ikke bedre af. Og vi bruger forskellige ord for det til forskellige tider. Men det handler om det samme: forskelle og opdeling i stedet for sammenhold og fællesskab.

Lignelsen er mere subtil og elegant, end man måske lige først ser. Den bruger bille-

der fra et trygt landbrugssamfund.

Her er der først de trygge, dem med arbejde og opgaver og pligter. Dem, der gør deres pligt, er flittige og følger landets tradition. Det var nemlig en skik, at der kunne være grunde, som var gode nok til at melde fra til en fest. Så de gør ikke noget forkert ved at sige nej, da buddet kommer anden gang, at nu er det nu. Sådan set på overfladen. De er samfundets støtter, kunne man sige.

Så er der dem, der indbydes i stedet. Det er dem, der lever fra hånden og i munden. De lever på andres nåde, som det hed engang. For pga. sygdom kan de ikke arbejde. De er blinde, vanføre eller lamme. I dag tillader man sig om de samme vilkår at bruge udtryk, som at "de ikke bidrager til samfundet" eller "dem på overførselsindkomst". Som om det er en identitet, en betegnelse for en væremåde - og ikke et vilkår, som vi alle sammen kan komme i.

Og så er der dem, som ingen havde husket fandtes. Men de inviteres også. Det er dem, der er så langt ude, så de ikke er en del af samfundet. De er hverken husket af de trygge, der skulle pløje marken eller af dem, der sad med deres lamme ben. De er slet ikke indenfor nogens synsvidde. Ingen har øje for

dem. Her kaldes de dem ”på vejene og langs gærderne”. Det er altså virkelig udenfor. Udenfor byen som det siges og det betyder her: udenfor samfundet. I dag siger vi ’outcasts’. De er ikke bare på kanten af samfundet – de er faldet helt udenfor. Ja, de har måske aldrig nogen sinde været en del af samfundet. Og de ved det. Så de danner selvfølgelig deres egne samfund, for ingen af os kan leve alene. Men det er bare ikke den slags samfund, som de trykke ’indenfor’ kan acceptere. Så ’man regner dem ikke’, - sagt med et gammelt udtryk, - de tælles slet ikke med.

Det er et meget skarpt og modigt billede af et samfund, som Jesus tegner i denne her lignelse. Sådan så hans eget samfund ud på dén tid. Men det er så skarpsindigt, at vi uden problemer kan oversætte det til vores tid.

Det fortælles også uden følelser, - som en slags tør konstatering: der er de arbejdsomme og pligttopfyldende samfundsstøtter; så er der de sygdomsramte samfundsborgere; og så er der dem, man slet ikke kan sætte ordet ”samfund” foran, nemlig dem så langt ude, at de slet ikke regnes med. Af nogen.

Når jeg siger, at der fortælles om de tre grupper uden følelser, men snarere som en konstatering, så er det fordi, at der er ikke nogen af dem, der gøres grin med. Eller som vi især kan pege fingre af. Eller som man straks tænker er skyld i et eller andet.

Der er heller ikke noget sentimentalt over det, så man med det samme sidder og spontant får ondt af især den ene gruppe. Nej, alle tre grupperinger kalder på vores forståelse! Og det er dybsindigt gjort.

Vi kan f.eks. godt leve os ind i dem, der bliver nødt til at sige nej, selv om de først havde sagt ja med begejstring. Vi kan godt forstå, at der kan komme opgaver og pligter, som gør, at man må vælge noget fra. For det kender vi fra os selv. Og tænk, hvis vi valgte forkert ... så frygten for dét gør, at vi forstår dem.

Og vi kan også godt leve os ind i dem, der ikke var inviteret i første omgang, men som så blev indbudt, da de andre ikke kom. For der er mange erfaringer fra vores egne forskellige liv, som gør, at vi kan ane den frygt, der er på færde, - frygten for at blive holdt ude af dem, man egentlig gerne ville være sammen med, der så bliver afløst af: ’du kom med’. ’Du er indbudt, og der er en plads til dig også’. Det kender vi fra vores liv, - på mange planer og fra vi var helt små, så det er også til at leve sig ind i.

Og så er der den tredje gruppe; dér hvor vores fantasi ikke rækker. Dér hvor vi ”slår blikket ned, for vores øjne kan ikke tåle synet”, som Esajas siger om Herrens lidende tjener.

Vi kan vel ikke leve os ind i de vilkår; vi kan ane dem, men forstår vel ikke, hvordan det virkelig er? Det, ikke at have noget hjem, intet husly, ingen sikkerhed, ingen sikkerhed for mad i morgen; både usete og ikke talt med nogle gange, men andre gange ’jaget vildt’. Vi kan ikke sætte os ind i det, tror jeg, sådan virkelig, men vi kender angsten for at lande i *de* vilkår. Frygten for slet ikke at høre til. Så dér er der et punkt, hvor vi kan forbinde os med dem ”langs gærderne og på vejene”.

Alle tre grupperinger kalder på vores forstå-

else. Men nogen af dem er mere udsatte end andre. Nogen kan klare sig selv. Og får så tit nok i sig selv. Andre kan ikke klare sig, for der er ikke noget at klare sig med. Det er forskellen på de tre grupperinger: at nogen har noget at leve af, og andre har ikke. Så der er forskel på deres livsvilkår. Forskelle, der giver liv eller død.

Det tegner lignelsen kontant op. Og det kalder på vores medfølelse. Der er ikke nogen, der bliver skældt ud for at være egensindige – det klarer vi selv at tolke det som. Men at pege på de udsatte og dem helt udenfor ved at invitere dem indenfor til fest, det kalder på vores solidaritet.

Lignelser er en billedtale, der vil sige noget om forholdet mellem Gud og os. Og i dag siger den noget kontant om de forskelle, som vi deler os op med. 3 forskelle, der kunne kaldes: trykke liv, udsatte liv, elendighed.

Men forskelle er det modsatte af, hvad Gud vil med os. Så når værten inviterer alle med, så er det for at sige: ”Jeg gør ikke forskel. Jeg ser ud, så langt som der er mennesker. Og det synes jeg så også, at I skulle gøre”.

Man kan ikke både have en religiøs længsel efter, at Gud rummer os alle sammen og elsker os alle som sine børn, og så samtidigt kun have øje for sig selv og sine, mens andre og deres vilkår rager én en høstblomst. Det vil lignelsen også åbne vores øjne for. Sådanne skel mellem det guddommelige og vores konkrete liv er ikke en mulighed i vores kristne tro. Dér hænger himmel og jord sammen, for ”som i himlen således også på jorden”. Det er det basale i vores længsel.

Amen.

Inger Bergeon

Odense Valgmenighed

Salmer:

747, 294, 414, 28, 411

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk